

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 10.
Lokakuu.

TOIMITTAJAT:
JOHN SUNDBERG HUUGO NYBERG
Vastaava. Toim. sihteeri.
Johanneksentie 4,
pub. 81 54.

26:s vuosik. 1921.

— Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 10 mk. koko vuodelta. —

Kieltolaki.

(Esiteelmä, jonka hra Elias Savisaari piti Jyväskylän k. m. kokouksessa v. 1920).

Me tiedämme, että Suomen kansa on saanut kieltolain. Se astui voimaan vuonna 1919 kesäkuun 1 p:nä. Kieltolaki merkitsee lakia, joka kieltää myymästä väkijuomia, valmistamasta, keittämästä ja kuljettamasta niitä, sekä tuomasta väkijuomia ulkomailta. On hyvin hauskaa, kun kieltolaki saatiin aikaan. Se tekee Suomen kansan onnelliseksi. Tahdon puhua vähän, mitenkä kieltolaki saatiin aikaan.

Noin 18 vuosisadan puolivälissä Suomessa kyllä yritettiin laatia kieltolaki. Siihen aikaan oli emämaassamme, Ruotsissa, vallalla eräs puolue, jonka nimi oli „hattupuolue“. Se oli innokas raittiuden ystävä ja sen vaikutuksesta Ruotsin valtiopäivillä päätettiin toimittaa raittiuskirja Ruotsin kansalle. Tätä kirjaa levitettiin Suomeenkin Suomen valtion kustannuksella. Silloin Ruotsin hallitus päätti kieltää kokonaan viinanpolton, v. 1756 ja viinapannut otettiin pois Ruotsissa ja Suomessa. Tätä ei kestänyt kauan. Jo 4 vuoden kuluttua tämä kieltolaki syrjäytettiin ja väkijuoma-kuningas pääsi vallalleen.

Kieltolakiajatus ei tämän jälkeen maassamme ole kokonaan kuollut. Useat valtiopäivämiehet rupesivat ajattelemaan kieltolain aikaansaamista. V. 1854 Waasan läänin huomattavimmat pappismiehet lähettivät hallitukselle anomuksen kotiviinanpolton kokonaan lakkauttamisesta ja vihdoin valtiopäivillä v. 1864 päätettiin kieltää viinanpolto maassamme. Tämän jälkeen huomattiin, että juopous maaseuduilla oli huomattavasti vähentynyt, mutta kaupungeissa se ei vähentynyt, sillä kaupungeissa valmistettiin sitä tehtaissa ja

myytiin paljon. Ihmiset huomasivat selvästi, että väkijuomat tekevät kansat onnettomaksi ja vievät heidät köyhyyteen, kurjuuteen ja terveyden huonoon tilaan. Silloin paljon maalaiskuntia ja paljon yksityisiä kansalaisia lähettivät anomuksia valtiopäiville ja hallitukselle, että kieltolaki saataisiin aikaan niinkuin Amerikan Yhdysvalloissakin. Mutta silloinen sääty-eduskunta ja hallitus eivät ottaneet anomuksia huomioon. He tahtoivat myydä väkijuomia ja saada paljon rahaa.

Vuoden 1900 valtiopäiville jätettiin yli 140,000 kansalaisen allekirjoittama joukkoanomus ja 305 kunnan pöytäkirjat, joissa kaikissa toivottiin juovutusjuomaliikkeen panemista ahtaalle. Mutta toiveet eivät toteutuneet. Kun valtiopäiväkanta tuli tunnetuksi, herätti se suuttumusta ympäri maataamme.

Vuonna 1905 suurlakon aikana Suomen kansa vaati ankarasti kieltolakia. Silloin „Raittiuden Ystävät“ päätti lähettää edustajansa, tohtori Matti Helenius-Seppälän Amerikkaan tutustumaan sikkäläisiin kieltolakeihin. Oltuansa siellä puoli vuotta palasi herra Helenius-Seppälä Suomeen ja sanoi, että Amerikassa on kovin hyvät olot; kieltolakia noudatetaan yleensä siellä ja ei siellä kärsitä köyhyyttä, johon väkijuomat aina vievät. Hän rupesi laatimaan kieltolain ehdotuksia valtiopäiville ja vihdoin yksikamarinen eduskunta vuonna 1909 hyväksyi Suomen kieltolain. Tämä oli sanomattoman suuri ilosanoma Suomen kansalle. Mutta silloinen Senaatti jätti kieltolain huomioon ottamatta. Se vaikutti katkerasti Suomen kansaan, varsinkin raittiuskansaan. Kansa kaipasi kieltolain.

lakia. Vallankumous kaasi hallituksen vuonna 1917. Silloin valtiopäivät kutsuttiin koolle ja kieltolaki hyväksyttiin muutamilla muutoksilla. Se lähetettiin uudelle hallitukselle ja se sai vihdoin vahvistuksen. Kieltolaki astui voimaan kuten jo mainittiin, vuonna 1919 1 p:nä kesäkuuta. Viranomaiset koettavat saada kaikkia noudattamaan kieltolakia tarkoin pyhänä lakina, mutta on surullista, kun kieltolakia ei noudateta tarkoin nykyään.

Nyt on perustettu useihin paikkoihin *kieltolain vastustus yhdistyksiä*. Niitten tarkoituksena on polkea ja vastustaa kieltolakia. Vastustajat sanovat, että kaikki eivät voi noudattaa kieltolakia, vaan rikotaan sitä yleensä, paljon viinaa keitetään salaisesti, väkijuomia tuodaan salaisesti ulkomailta ja myydään salaisesti niitä. Meidän täytyy sanoa, että on kyllä totta, että kieltolakia rikotaan paljon. Meiltä jos kieltolaki kumotaan, luuletteko, että tilanne muuttuu paremmaksi? Ei suinkaan, vaan siveellisyys joutuu alaspäin ja väkijuomien himo pääsee valtaan ja siitä seuraa köyhyys ja kurjuus.

Toista vuotta sitten Waasan läänin maaherra, joka huomasi, että salapoltto tuli vähitellen yleiseksi hänen läänissään, teki Valtioneuvostolle anomuksen ja ehdotuksen, että kieltolaki kumottaisiin ja valtion toimesta järjestettäisiin väkijuomien valmistus ja ulkomailta tuonti ja toimeenpantaisiin väkijuomien annos-järjestelmä korteilla maassamme. Maaherran ajatus ja huomautus, että salapolton leveneminen maassamme tulisi vakavaksi vaaraksi yhteiskunnalle, ei ole totta, vaan ne saattavat asian väärrään ja erehdyttävään valoon. Jos kieltolaki kumotaan ja annoskorti-järjestelmä pannaan täytäntöön, niin tilanne ja asema muuttuvat varmasti huonoksi. Kun juomari juo kortilla annosjuomaa, syntyy himo väkijuomiin ja jano niihin ja lopuksi uskalletaan keittää salaisesti viinaa ja tehdä muitakin rikoksia lakeja vastaan. Niin asema silloin muuttuu arveluttavaksi. Olen vakuutettu, että Suomen kansan suurin enemmistö vaatii kieltolakia eikä suinkaan tahdo sen kumoamista. Tämä maan yleinen mielipide on kyllä monta kertaa tullut näkyviin, sekä eduskunnan päätöksissä että kuntakokouksien lausunnoissa ja kansalaisadresseissa. Valtiopäivämiehet ovat perustaneet kieltolaki-liiton, jonka tarkoituksena on valvoa kieltolakia. Sen jäseniksi pääsevät raittiusyhdistykset ja yksityiset ihmiset.

Nyt ajattelemme Venäjää. Ennen maailman sotaa juotiin Venäjällä kovin paljon väkijuomia ja sitä seurasi aina katkeruutta, köyhyyttä ja kurjuutta. Ennen sotaa minä olen käynyt Venäjällä katsomassa ja siellä joka paikassa näkyi kovin paljon keäjäläisiä. Uskon, että väkijuomat ovat tehneet heidät köyhiksi ja kerjäläisiksi. Kun maailman sota alkoi, pantiin Venäjällä väliaikainen väkijuomienkielto toimeen. Silloin tilanne muuttui aivan toisenlaiseksi. Työmiehet voivat säästää paljon rahaa, toimeentulo muuttui helpommaksi ja pankit olivat niin täynnä rahoja, ett'eivät jaksaneet ottaa enää vastaan talletuksia. Tämä todistaa, että väkijuomien kielto vaikutti toimeentuloon, siveelliseen elämään ja hyviin elämän tapoihin. Aivan samalla tavalla on Amerikassa. Siellä on kieltolaki; siksipä melkein kaikilla työmiehillä on kauniit kodit, 2, 3 tai 4 huonetta, kauniita huonekaluja, siistit vaatteet vaimolla ja lapsilla ynnä muuta hyvää, kun työpalkkoja ei ole tuhlattu väkijuomiin. Tavallisesti näissä kodeissa löytyy harmoonikin, jota vastoin ei ainoassakaan maamme työmiehen kodissa löydy harmoonia. Jos vastedes Suomessa tulee vähitellen normaaliaika ja kieltolaki vielä on voimassa, niin varmasti kaikki kodit ovat hyvässä, onnellisessa asemassa; terveys, siveellisyys, tiede, taide ynnä muut elämän tavat muuttuvat paremmalle ja korkealle kannalle.

Suomessa kieltolakia rikotaan kyllä paljon. Poliisit ja viranomaiset valvovat kieltolain noudattamista. Mutta osa heistä on kyllä välinpitämättömiä tehtävässään ja valvonnassaan ja joskus he itse juovat salapolttoviinaa. Mutta Amerikassa poliisit valvovat ankarasti, ett'ei kukaan uskalla rikkoa kieltolakia, vaan kieltolakia siellä noudatetaan yleensä pyhänä lakina. Toivottavasti vastedes täällä Suomessa kieltolakia noudatetaan, että kieltolaki painuisi Suomen kansan sydämen pohjaan.

Ennen maassamme oli paljon juoppoja. Samoin paljo kuuromykkiä juoppoja. Osa kuuromykkistä oli myöskin väkijuomien kahleissa. He elivät kamalasti. Heillä oli rikkinäiset vaatteet ja likaiset alusvaatteet. Ei heillä ollut lämpöistä kortteeria. Eräskin kuuromykkä käytti kertoman mukaan avonaisia puuvajvoja kortteerinaan ja pimeällä syksyllä rannalle vedettyjen kaadettujen veneiden alla hän nukkui. Silloin oli kovin vaikeaa pelastaa heitä väkijuomien kahleista.

Nykyään on kovin ilahuttavaa, kun kuuromykkät eivät tahdo juopotella, vaan kuuromykällä yleensä on siistit vaatteet päällä ja he tahtovat elää kauniisti, tahtovat käydä säännöllisesti kuuromykkäin yhdistyksissä oppimassa ja seurustelemassa ja elävät vapaana alkoholin himosta.

Jos kieltolaki kumottaisiin, niin on totta, että kuuromykkätkin joutuisivat väkijuomien uhreiksi. He joutuisivat onnettomuuteen ja kurjuuteen.

Joka kaupungissa ja pitäjässä on raittiusseuroja, jotka taistelevat kieltolain puolesta sen vastustajia vastaan. Olisi kovin hyvä, jos te kaikki kuuromykkät sekä maalla, että kaupungissa liittyisitte lähimmän raittius-seuran jäseniksi ja olisi hauskaa nähdä, että raittiustaisteilijain rivi olisi suuri ja vahva, taistellen kieltolain puolesta isänmaamme onneksi ja siunaukseksi.

Ajatuksia Tampereen kuuromykkäin yhdistyksen toimeenpanemien „esitelmäpäivien“ johdosta.

Olimme kokoontuneet „esitelmäpäiville“, jotka Tampereen k. m. yhdistys toimeenpani viime syyskuun 24—25 p:nä. Olen iloinen, että Tampereen k. m. yhdistys oli kutsunut kaupungin ja sen ympäristön kuuromykkät noihin esitelmätilaisuuksiin. On hyvä, että Tampereen k. m. yhdistys on niin elinvoimainen ja toimintahaluinen, että se tähän yritykseen rupesi, vaikka esitelmäpäivien järjestäminen ei ole niinkään helppoa. Esitelmäpitäjiä ei ole monta kuuromykkäpiireissä. On siis vaikea saada niin monta esitelmää eri aloilta, kuin toivotaan. Ja tarvitaanhan varojakin tällaisten tilaisuuksien aikaansaamiseksi. Mutta Tampereen k. m. yhdistys ei ole peljännyt vaikeuksia vaan tarmolla puuhasi niin että esitelmäpäivistä tuli tosi. Tästä on lausuttava lämpöiset kiitokset Tampereen elinvoimaiselle k. m. yhdistykselle.

Mitä tarkoittavat esitelmäpäivät? Jokainen tietää, että kokoonnuiimme esitelmäpäiville oppimaan, sivistymään, saamaan lisää tietoja. Esitelmät opettavat meitä. Ne antavat meille uusia ajatuksia, uusia tietoja eri aloilta. Ja ne uudistavat meidän muistiimme vanhoja tietoja, mitä ennen koulussa opimme.

Me kuuromykkät tarvitsemme aina uusia ajatuksia. Me tarvitsemme herätystä ja opetusta, niin että hylkäisimme huonot ja turhat ajatuksemme, pikku riitamme, juoruamisemme ja rupeaisimme ajattelemaan, puhumaan ja viittaamaan parempia, kauniimpia ja jalompia asioita. Me tarvitsemme aina uutta oppia elääksemme onnellista ja rauhallista elämää.

Esitelmäpäivät tahtovat siis *sivistää* meitä.

Sivistää. Mikä on sivistys? Kuka on sivistynyt ihminen?

Kerran oli muutamia kuuromykkiä koossa. He keskustelivat sivistyksestä. Eräs k. m. sanoi: „sivistynyt on se ihminen, jolla on kauniit ja hienot vaatteet ja joka osaa käyttäytyä sievästi ja hauskasti“.

„Ei se ole sivistystä“, sanoi toinen k. m. „Sivistynyt on se ihminen, joka osaa puhua monta kieltä (ruotsia, saksaa, ranskaa, englantia y. m.). Sivistynyt on se, joka on lukenut paljon ja muistaa paljon, mitä on lukenut, sekä osaa puhua viisaasti ja ymmärtävästi“.

Mutta eräs kolmas k. m. sanoi: „Ei hienot vaatteet, ei sievä käytös eikä monet tiedot ja monien kielten puhumistaito tee vielä ihmistä sivistyneeksi. Ne kyllä ovat kaikki hyviä olemassa. Mutta sivistykseen tarvitaan vielä muuta lisäksi“. Toiset hämmästyivät ja kysyivät uteliaina: „Mitä vielä tarvitaan? Sano meille kuka ihminen on tosi sivistynyt?“

Hän vastasi: „Minä uskon, että sivistynyt on se ihminen, joka tahtoo olla sydämestään jalo ja hyvä. Sivistynyt ihminen hylkää pahat tavat ja koettaa voittaa oman pahan itsensä. Hän pyrkii aina seuraamaan puhtaita ja kauniita esikuvia, niin että hänen luonteensa muodostuu hyväksi ja jaloksi“. Tämä vastaus oli oikea.

Ihminen ei ole sivistynyt vielä, vaikka hänellä on hienot vaatteet, kaunis käytöstapa ja paljon kirjatietoa. Moni *hienosti puettu* mies juo väkijuomia, kiusaa vaimoaan ja lapsiaan ja tappelee juomatoveriensä kanssa. Hän ei ole sivistynyt. Moni *hienosti käyttäytyvä nainen*, juoruaa, riitelee tahi elää epäsiiveillisesti. Hän ei ole sivistynyt, vaan raaka. Ja moni *oppinut, tietorikas mies* on kovasydäminen, ylpeä, itserakas ja kaarteellinen. Hän ei ole vielä tosi-sivistynyt, sillä hän ei ole sydämeltään hyvä. Tosisivistyneeksi tulee ihminen vasta sitten kun hän tahtoo ja koettaa tulla jalosydämiseksi, puhtaaksi ja hyväksi. Toisin sanoen: ihmisen sivistyksen pitää olla sisällistä sydämen sivistystä. Tullakseen sivistyneeksi tarvitsee ihminen kyllä tietoja ja oppia. Sitä hän saa lukemalla kirjoja ja käymällä kuuntelemassa oppineitten esitelmiä ja puheita. Mutta kaikkein tärkeintä on, että ihminen koettaa kasvattaa luonnettaan hyväksi, niin että hän tulee nöyräksi, auttavaiseksi, tyytyväiseksi, puhdas-sydämiseksi, rehelliseksi ja jaloksi.

Me kuuromykkät emme yleensä voi saada paljon kirjatietoa, sillä me emme ymmärrä kaikkia kirjoja. Meidän on myös vaikea saada nähdä sopivia esitelmiä, sillä meillä ei ole monta taitavaa esitelmän pitäjää. Se on ikävää meistä.

Mutta me voimme kuitenkin kasvattaa itseämme hyvään. Me voimme joka päivä hyljätä kaiken ruman ja pahan. Ja me voimme koettaa tulla hyväksi. Tällä tavalla vähällä tietomäärälläkin varustettu kuuromykkä voi tulla sivistyneeksi.

Mukana ollut.

Tampereen esitelmäpäivät.

Viime syysk. 24—25 päiväksi järjesti Tampereen k.m. yhdistyksen johtokunta, esitelmäpäivät ympäristönsä k. mykille. Jo kauvan oli tämä asia ollut vireillä johtokunnan, sekä k.m. yhdistyksen keskuudessa, kunnes vihdoinkin sopivat esitelmöitsijät saatu, tuli tuumasta tosi. Esitelmöitsijöiksi saapui past. H. Nyberg Helsingistä, op. J. Palomaa Turusta ja op. E. Ahola Mikkelistä.

Esitelmäpäivät alkoivat lauantaina 24 p. klo 2 päivällä, Kyttälänk. 8 Helinin kansakoululla, neiti S. Talvian alkajaispuheella, jonka jälkeen kukin osanottajaksi aikova merkitsi nimensä listalle. Kaikkiaan oli tilaisuuteen saapunut 77 tiedonjanoista k. mykkää, läheltä ja kaukaa.

Esitelmöitsijät lausuivat jokainen vuorostaan tervehdyksensä läsnäoleville, paikkakuntansa k. mykiltä, opettajilta y.m.

Sen jälkeen klo 3—4 esitelmöi past. Nyberg aineesta „Ison vihan ajoilta Suomessa“, I jakson.

Päivällisajan päätyttyä, klo 6—7 esitelmöi op. Palomaa kieltolaista ja sen vaikutuksista Suomessa ja ulkomailla.

Klo 7—8 esitelmöi op. Ahola aiheesta „tottumukset“. Esitelmä oli erinomaisen opettavainen ja seurattiin sitä, kuten kaikkia muitakin edellisiä esitelmiä suurimmalla mielenkiinnolla.

Klo 8—9 jatkoi past. Nyberg aikaisempaa esitelmänsä „Ison vihan ajoilta Suomessa“, II jaksoa.

Sunnuntaina 25 p. klo 8 aamulla tehtiin kävelyretki Varalaan, kauniin sään vallitessa. Perillä ihailtiin näköaloja ja muulla tavalla seurusteltiin. Lopuksi piti past. Nyberg pienen hartaushetken, jonka jälkeen vielä valokuvassa pistäydettiin, lähdettiin kotiin.

Sitten taas Kyttälän koululla kokoontunutta klo 1 päivällä, piti op. Palomaa esitelmän K. O. Malmista sekä Suomen ensimmäisestä ja vanhimmasta k.m. koulutalosta, joka sijaitsee Agrikolan kadun varrella Aurajoen rannalla Turussa, ja millä

tavalla se voitaisiin pelastaa unhotukseen joutumasta, sekä miten voisivat k. mykät osoittaa kunnioitustaan tätä vanhaa koulutalosta kohtaan. Hän ehdotti, että k. mykät keskuudessaan keräisivät rahaa, jolla sitte hankittaisiin sopiva muistokilpi tälle vanhalle koulutalolle. Ehdotusta kannatti jokainen yksimielisesti.

Klo 2—3 jatkoi past. Nyberg edellistä esitelmänsä Ison vihan ajoilta Suomessa III jaksossa, johon sisältörikas esitelmäsarja loppui.

Klo 3—4 piti op. Ahola esitelmän *säästäväisyydestä* ja sen välttämättömyydestä Suomen kansan keskuudessa, nykyisenä kireänä raha-aikana. Esitelmöitsijän innostus ja hilpeä-tuulisuus tarttui pian jokaiseen katsojaan, ja virkkuina seurattiin jokaista opettavaista sanaa, joka op. Aholan suusta ja sydäimestä lähti. Säästäväisyyden tulisi jokaiselle Suomen kansalaiselle olla sydämen asiana, tällaisen taloudellisen ahdinkotilan aikana, jos tahdomme säilyttää itsenäisyytemme ja vapuutemme, joka on meille kallis. Jollemme ajoissa opi säästäväisyyttä, niin olemme pian vararikon partaalla, sillä säästäväisyys koskee koko maamme, eikä vaan yksityistä ihmistä.

Klo 6 — alkoi esitelmäpäiväin lopettajaisillan-vietto Hämmäläisen laululla, jonka jälkeen oli nti S. Talvian lyhyt tervehdyspuhe. Sitten puhui op. Palomaa *K. H. Alopæuksesta* ja hänen elämäntyöstään k.m. keskuudessa. Op. Ahola kertoi Suomen kansan kärsimyksistä ison vihan ajoilta y.m. sortovuosilta, sekä sen sitkeydestä elinvoimaansa nähden. — Past. Nyberg puhui sivistyksestä ja sen merkityksestä. Lopuksi oli hra M. Mikkolaisen esittämä juhlallinen „Maamme“ laulu viittaamalla.

Esitelmäpäivät olivat hyvin onnistuneet ja muodustuivat ne todella arvokkaiksi hetkiksi yhdessä oloon nähden, joissa monet sai tyydyttää tiedonhaluaan opettavaisista ja hauskoista esitelmistä. Kiitos esitelmöitsijöille heidän väsymättömyydestään!

Toivottavasti muutkin k.m. yhdistykset Suomessa, esimerkiksi seuraten, järjestäisivät esitelmäpäiviä k. mykille, sillä „tieto on valtaa.“

Pohjalaistytö.

Jumalanpalveluksia kuuromykkille pidetään:

Tampereella Pyhäinmiesten päivänä, marraskuun 6 p:nä, kokoontunutaan lauantaina 5 p:nä klo 6 i. p. Kyttälänkadun n:o 8 kansakoululla.

Riihimäellä pidetään jumalanpalvelus sunnuntaina lokakuun 23 p. Kokoontunutaan klo 12 p. eteläpiirin kansakoululla.

Kehdosta hautaan.

Lapsen vuode ensimmäinen
 Syli armas äidin on,
 Kehdo vieno, heiluvainen
 Ensi mailma verraton!

Hymyilyssä kirkkahana
 Päilyy taivas pilvetön.
 Vieressämme vartiana
 Seisoo enkel' uneton.

Siinä valkosiivillänsä
 Suojaa hennon henkemme,
 Voimakkaalla kädellänsä
 Vaarat poistaa päältäämme.

— Aika vierii, vuosi liittyy
 Vuotehen — ja häviää!
 Lapsen mailma eemmä siirtyy,
 Unhoon kehdo katoaa.

Uuhoon haihtuu lapsuusaika,
 Haihtuu rauha, — taivaskin.
 Mailma kietoo niinkuin taika
 Taiston tuiman melskeihin

Siel' on riemu vaan,
 Ilo konsanaan
 Ei tunnu loppuvaksi.
 Tuuli myötäinen
 Täyttää purjehen
 — Saa venhon ulommaksi.

Siellä loistoisaa,
 On elo hurmaavaa,
 — Jos kestäis' yli merten!
 Ei rantaan, valkamaan
 Tarvitse milloinkaan,
 Ne väsyneit' on varten.

Voimakkaasti, rohkeasti
 Käypi elo eellehen
 Toiveita on runsahasti
 Varaltaki vaiheiden.

— Mut' on kari salapäinen
 Elon mereen kätkeynyt,
 Hyökylaine vaahrovainen
 Purren siihen murskannut.

Toivot pettää, unet haihtuu,
 Totuus yhä selkenee.
 Nuoruus vanhuudeksi vaihtuu
 Tunteen aallot vaikenee.

Ilta joutuu, päivä sammuu
 Vanhus vuottaa lepoaan,
 Himmeäksi elo tummuu
 Rauhan tarjoo pövi maan

Sinne häipyä turpeen alle
 Taistot, — myrskyt vaikenee:
 Taistojensa voittajalle
 Taivas taas hymyilee

28. 3. 1891. A. Jukola.

Kuuromykkäin kilpakirjoitus.

Koska tämän lehden Touko- Kesäkuun numeroissa ilmoitettuun kilpakirjoitukseen ainoastaan yksi kuuromykkä on lähettänyt kirjoituksia, on Auttajayhdistyksen Turun piirin toimikunta päättänyt, että kirjoituksia edelleen vastaanotetaan joulukuun 1 päivään asti.

Syksy lieneekin tällaista kilpailua varten sopivampi aika kuin kaunis kesä kiireellisine töineen.

Kirjoituksia arvostellessa otetaan huomioon, onko kirjoittaja vasta kuurom. koulussa oppinut kieltä, vai oliko hänellä kouluun tullessaan jonkinlainen kielitaito. Tämän mukaan jaetaan kirjoittajat kahteen sarjaan. Kirjoituksen lähettäjä ilmoittakoon siksi sen iän, jolloin hän tuli kuuroksi, ja pankoon sen ohessa kirjoituksen alle valitsemansa *salanimen*. Oikea nimi on ilmoitettava suletussa lipussa, joka on pantava kilpakirjoituksen mukaan. Tämä nimilippu avataan vasta sen jälkeen, kun on päätetty palkitsemisesta.

Kummassakin sarjassa jaetaan 3 palkintoa: 30 m., 20 m. ja 10 m. Jos kirjoittaja haluaa ja siitä ilmoittaa, lähetetään hänelle takaisin kilpakirjoitus tarpeellisine oikaisuineen ja huomautuksineen.*) Mahdollisesti julaistaan parhaimmat kirjoitukset Kuurom. lehdessä.

Kilpakirjoittajat saavat valita jonkun alla mainituista aiheista lausuakseen siitä omia mielipiteitään ja ajatuksiaan tahi kertoakseen muistojaan. Kilpakirjoitus on tietysti kirjoitettava itsenäisesti ilman muiden apua.

Valittavat aiheet: 1) Ajatukseni kieltolaista. 2) Miten tulini nykyiselle työalalleni. 3) Kumpiko sopii kuuromykkälle parhaiten, maanviljelyskö vai ammattityö? 4) Eräs koulumuisto. 5) Missä määrässä on puhe- ja huulilukemistaito tuottanut minulle hyötyä?

Kilpakirjoitukset ovat ensi joulukuun 1:seen päivään mennessä lähetettävät opettajatar Anna Nyström'ille, os. Turku Uudenmaank. 3.

*) Sitä varten olisi suletussa nimilipussa ilmoitettava myös osote.

Lapsuuden kotini.

Siellä sinä seisot, korkealla mäen rinteellä pienoisena sinijärven rannalla. Tuuhea lehtimetsä ympäröi sinua. Pihalla seisoo vanha, harmaa, naavainen mänty. Lukemattomia kertoja olen sen männyn oksille kiipeillyt istumaan ja siellä iltaisin kuunnellut käen kukuntaa ja lintujen laulua. Järven rannalla olen usein leikkinyt, uinut ja kaloja onkinut. Muistan vielä ne lapsuuden riemut ja leikit, jotka siskoini ja veljeni kanssa kotini rauhaisilla tanhuilla leikin. Niin — rakkaassa muistossa olet sinä minulle, synnyinkotini! Sieluni sisimpään olen kätkenyt sinun armaan kuvasi. Sieluni silmillä näen sinut edessäni juuri sellaisena kuin olit silloin kun jätin sinut. Tuolta rakennuksen nurkkauksen takaa vie oikopolku lehmihakaan ja sieltä nousee musta savupatsas ilmaan, se on lehmisavu. Näen äidin rientävän kiuluineen veräjälle iltalypsyille. Minäkin pienenä paitaressuna juoksen veräjälle ja vien lemmikilleni lehtiä vasulla. Tuolla alhaalla niemen kainalossa on tuuhean riippakoivun alla pikkulinnun hauta. Kissa oli löytänyt linnunpesän, surmannut poikasen ja tämän me naapurin lasten kanssa hautasimme koivun siimekseen. Miten katkerasti surinkaan pienen ystäväni kuolemaa, kun riensin pesälle ja näin, että se oli tyhjä. Julma kissa oli kulettanut ystäväni rappujen alle, mistä sen pelastin ja koitin virotella henkiin, mutta sen pieni ruumis oli jo kylmennyt. Sainpa vielä toisenkin ystäväni saattaa viimeiseen lepoon. Se oli vanha, mustankirjava kanamuori, joka iltasella unenpöpperössä oli eksynyt lehmän jalkoihin ja tämä yhdellä potkaisulla katkaisi pienen ystäväni elämän langan. Syvästi surin molempia ystäviäni ja se suru oli todellista ja syvää, se oli lapsuuteni ensi suru. Miten paljon suruja ja pettymyksiä olenkaan saanut sitten kokea kun lapsuuteni kodista erosin!

Niin, sinä synnyinkotini olet onneni pyhäkkö, sinä kätket kauneimmat, onnellisimmat muistoni. Ne lapsuuteni armaat ajat, ne tahtoisin uudelleen elää. Muistan vielä kuin eilisen päivän kun sieltä armaasta kodistani läksin en enään koskaan sinne palatakseni. Venhe seisoi lähtövalmiina rannassa, minä seisoin vielä kauan rannalla ja katselin sinua. Sinä näytit niin juhlliselta kuin kirkko siinä iltahämärissä kun päivä painui mailleen ja aurinko heitti viimeisiä säteitään yli siintävän vedenpinnan. Niin, kaunis sinä olit silloin. Ikävä ja tuska raastoivat sydäntäni kun täytyi sinut jättää. Kun venhe lähti rannasta ja soudettiin saaren taa niin silloin sinä katosit näkyvästäni ja silloin minä itkin, itkin niinkuin se, jolta kesä kukkineen on ainaseksi kadonnut.

Kun matkani joskus sattuu entisille kotiseuduilleni niin heti ensiksi suuntaan askeleeni vanhoille kotitanhuille. Ääretön kaiho valtaa mie-

leni kun astelen noita tuttuja polkuja pitkin ja kun saavun pihamaalla niin suru ja hämmästys valtaa minut. Kuinka paljon se onkaan muuttunut ja kuinka armostomasti vieraan käsi on sitä kohdellut! Ennen niin kaunis, vihreä pihamaa on muuttunut pelloksi ja ne monet kauniit koivut, jotka pihamaata niin paljon kaunistivat on hakattu pois auran tieltä. Hiivin asuinrakennuksen eteen ja kun huomaan, että ovi pirttiin on auki niin menen sisälle. Ovessa tulee nenäni vastaleivottuun leivän tuoksu. Lattialla on läjä tuoreita lehtikerppuja. Istun niiden päälle ja hengitän täysin siemauksin metsän voimakasta tuoksua. Katselen ympärilläni tuossa pienessä pirtissä; voi miten paljon sekin on muuttunut! Uuni ovinurkassa, mikä ennen oli hohtavan valkea on nyt niin musta ja ränsistynyt. Akkunalla kukkii pieni, vaivainen verenpisara ja akkunan alla on auringonkukka, joka janoisena ja kuivana odottaa kastetta. Talon väki näkyy tulevan heinäniityltä. Riennän ulos ja lähden kävelemään pois päin metsää kohti. Tuo pieni, viileä koivikkoni, miten paljon se tietäksikään kertoa pienen ihmislapsen onnellisesta elämästä ja sen ensi askeleista koivikon mansikkaisilla mättäillä. Istun pehmeälle, sammaleiselle mättäälle ja menneet muistot täyttävät mieleni. Istun siinä kuin nukuksissa ja kun vihdoon herään niin huomaan, miten pari kolme kirkasta kyyneeltä putoaa poskipäältäni alas valkoiselle esiliinalle. Äkkiä tunnen tuuppauksen kylkeeni ja kun käännän pääni, niin seisoo siinä vieressäni Kissi „Mirkku,“ joka ei lähtenyt uuteen kotiin vaan jäi kuolemaansa asti vanhaan kotiin. Mirkku riepu tunsu minut äänestä ja hyppäsi syliini ja siinä me istuttiin ja kaihon ja kaipauksen vuolaat kyyneleet putoilivat alas Mirkun pehmoiseen turkkiin. Äkkiä havahdun, herään kuin unesta, hypähdän ytös ja lähden kävelemään pois päin. Niin, eihän minulla ole oikeutta olla täällä. Tulen veräjälle. Kun avaan sen niin narahtavat puut niin surumielisesti. Seison vielä veräjällä ja luon katseeni rauhaisan kotilehdon yli. Sinä suloinen, pieni koivikkoni, miten raskasta minun onkaan jättää sinut. Tahtoisin ijäksi vaipua tuonne koivikon siimekseen, missä saisin nukkua ikiunta ja missä järven laineet ja linnut laulaisivat kehtolaulua minulle. Miten onnellinen olisin ollut silloin! Miksi kova kohtalo ryösti kotini. Astelen rantapolkuja pitkin. Istahdan kivellet, katselen kun Sorsaemo ui poikasineen ruohikossa. Kuuntelen kun järven tutut laineet lyövät rantakiviä vastaan. Tuntuu kuin ne laulaisivat jäähyväislaulua minulle. Miksi täytyy minun lähteä täältä? Miksi en saa olla täällä missä olen elämäni ensiaskeleet ottanut, ja missä jokainen puu, pensas, kivi ja kanto on niin tutua ja rakasta, kuin olisi se osa omasta itsestäni? Nousen taas ja lähden kävelemään järven ympäri valtamaantielle. Vielä kerran katsahdan taakseni, Sinne jää lapsuutenikoti ja sen rauhaisa uinuva

lehto. Jää hyvästi, sinä onneni ja unelmieni kultainen linna! Koskaan en unhotta sinua.

Nyt olen kuin yksinäinen metsälintu, jolta pesä on ryöstetty. Löytäneekö metsälintu koskaan niin turvallista ja rauhallista pesäpaikkaa.

Elsa K:nen

Meri.

Kumman salaperäisen viehättävä ja pelottava olet sinä, meri. Ensikerran eläissinäni olen sinun läheisyydessäsi, mutta tuntuu siltä kuin olisin jo kauvan sinua katsellut. Paljonhan kyllä olen sinusta lukenut sekä hyvää että pahaa, enemmän kuitenkin pahaa. Miten olet synkkinä myrskyisinä syysöinä upottanut kokonaisia laivoja pehmoiseen helmaasi. Miten olet monet rakastavat sydämmet erottanut toisistaan armotta, sääliittä. Vuosituhansia olet sinä tehnyt tuhoititaksi. Tuhanneet ovat ne uhrin, jotka sinä vieläkin kätket povessasi antamatta niitä takaisin sureville omisilleen kätkeväksi siunattuun maahan. Kuinka monet äidit ovat tähystelleet rannoillasi odottaen poikaistaan, ainokaistaan palaavaksi kotiin!

Usein ovat ärjyvät laineesi tuoneet vain sirpaleita rannalle kuin viimeiseksi tervehdykseksi onnettomalta. — Moni onnellinen morsian on turhaan odottanut sulhoaan, jonka Vellamon neitokset ovat käärineet valkoiseen vaippaasi. — — Ken pääsisi edes vähän kurkistamaan tuon niin tyyneitä ja viattomalta näyttävän pintasi alle. Mitä suuria salaisuuksia sieltä löytyisikään! Siellä pohjassasi voisi nähdä lukemattomia todisteita ja jätteitä niistä surullisista näytelmistä, joihin ihmislapset ovat joutuneet elämän taisteluissa. Miljoonat mahtavat olla ne rikkaudet, jotka sinä piilotat povessasi. Moni, joka on kyntänyt sinun tummaa pintaasi ja haalinut kokoon tavaraa ajatellen jotain rakasta, jolle kaiken antaa, on saanut jättää kaiken ammottavaan kitaasi ja alkaa taas uudestaan alusta saakka. Niin — — — julma ja sääli-mätön olet sinä, meri, niin mahtava ja voittamaton. — Istun korkealla kallion kielekkeellä syksyisessä illan hämyssä kun aurinko on juuri mailleen mennyt. Ainoastaan heikko ruseheijastus punertaa taivaan rannan sekä luo niin ihanan, kuvaamattoman väri vaihdoksen meren pintaan. Näen koko suuren aavan ulapan edessäni. Hopealta hohtaa sen pinta, kullalta välkkyä se iltaruskon heijastuksesta, monet, monet värit vaihtuvat sen pinnalla, joita ei mikään ihmiskäsi, ei mikään taiteilija voi loihtia kankaalle sellaisina kuin ne siinä näkee. Sanomaton kaiho ja kaipuu täyttää rintani tuota katsellessani, aavistus jostain todellisesta, ylevästä ja kauniista, joka kumminkin on ihmislapselle saavuttamatonta kuten nuo heijastukset, joiden liki tultua ne häviää. Kaukana toisella puolen ulappaa häämöittää jotain tummaa. Arvaan, että se on maata. Monelle nuorukai-

selle ja neitoselle se kai on heijastunut luvattuna maana, kehoittaen heitä sieltä onneaan etsimään. Aalloillasi he ovat keinutellen tuulen tupia rakennelleet toivoneet — laivan kyntäissä päämäärää kohti, — — — tuota tummaa kaukaista rantaa. Toiset heistä ovat löytäneet etsittävänsä onnelansa. Toiset taas ovat palanneet takaisin siipirikkoina, ruhjottuina, mutta kumminkin kokemuksista rikkaina, taas samaa tietä kyntäen synkkää, suo-laista pintaasi kotirantaa kohden. Olet ollut onnen ja onnettomuuden välittäjänä ilon ja onnen tuoja, köyhyyden ja rikkauden luoja. Siksipä juuri pelkään ja ihailen, vihaan ja rakastan sinua, sinä ikuisesti päilyvä, hymyilevä ja myrskyävä meri. — Kenpä voisi selvittää elämän ihmeellisiä ongelmoita, ken tutkia Luojan luomia? Niiden edessä tuntee ihmilsapsi itsensä niin pieneksi ja mitättömäksi. Yön hiljainen henkäys väristyttää veden pintaa. Tuo väristys tarttuu minuunkin. Huomaan, että on jo myöhänen. Olen kauvan istunut meren lumoissa sen suuri salaperäisyys on tenhoten vetänyt minua puoleensa. Sen pinta välkyttelee kuin ilakoiden hymähdellen minulle, joka olen niin pieni ja voimaton hänen edessään. Vaistomaisesti käännän pääni pois ja poistun sen läheisyydestä syvään huoaten rinnassa tuo outo kumma kaiho. — — —

Nauvossa 26 p. Syysk. 1921. *Elsa K:nen*

Kuninkaan aamiainen.

Italian nykyisestä kuninkaasta, Viktor Emanuele, kerrotaan seuraava tapaus, joka osoittaa miten yksinkertaisesti ja vaatimattomasti hän elää.

Erään kerran oleskeli kuningas vuoristossa ja meni yksin metsästämään. Hän ampuu metsässä vuorikauriin. Ammuttu eläin putosi kuollessaan syvään vuoren halkeamaan eli kuoppaan, josta kuningas ei saanut sitä ylös. Eräs maalaispoika huomasi sen, juoksi ampujan luo, jota hän ei tuntenut sekä lupasi mennä kuoppaan hakemaan sieltä ammutun vuorikauriin.

— Mene vaan, sanoi kuningas, niin odotan täällä ylhäällä.

— Mutta, mitä herra maksaa minulle palkkaa?

— No, mitä sinä tahdot?

— Viisimarkkaa ja puolet herran aamiaisesta.

— Sen kyllä annan.

Poika kiipesi kuoppaan. Hetken perästä kappusi hän sieltä ylös vuorikauris olallaan. Kuningas antoi hänelle 5 mk., otti eväspussinsa ja jatkoi sen sisällön kahteen yhtäsuureen osaan. Mutta poika kipristi nenäänsä pettyneenä ja ylenkatseellisesti kun hän huomasi, ettei eväspussissa ollutkaan muuta, kuin palanen mustaa leipää ja raaka sipuli —.

— Luulin teitä hienoksi herraksi, sanoi hän kuninkaalle pettyneenä, mutta huomaan ettette ole sen parempi kuin minäkään.

Tietoja Kotimaasta.

Pieksämäen Nikkarilassa pidettiin juhla kuuromykillä viime syyskuun 29 p:nä, jolloin past. Nyberg saapui sinne vieraaksi. Nikkarilan koulukodin ja paikkakunnan toiset k. m:t kokoontuivat kirkkoon kl. 12 päivällä. Ensimmäinen laskettiin *Bovalliuksen* sukulaisille kaunis, suuri, Nikkarilan kukista ja kuusenoksista sidosseppelä. Sitten siirryttiin kirkkoon, missä pastori saarnasi ja antoi H. ehtoollista 29:lle kuuromykillä. Kirkosta mentiin Nikkarilaan, missä pitkä päivällispöytä odotti. Päivällisen jälkeen keskusteltiin Nikkarilan suuressa salissa. Kahvia oli keitetty talon suurimmalla pannulla (johon menee 25 litraa!). Hauskaa yhdessäoloa jatkui iltahämärään, jolloin vieraat poistuivat koteihinsa ja koulukodin oppilaat menivät arkitöihinsä. Seuraavana aamuna otti hra Markkula valokuvan Nikkarilan oppilaista, johtajaperheestä ja neiti Pesosesta.

Nikkarilan koulukodissa oli syyskuussa muutamia päiviä vieraana rouva *Hilda Geitel*, neiti *Bovallius* vainajain uskottu ystävä. Hän sai aikoinaan neiti B. vainajilta tehtäväksi toteuttaa heidän testamenttinsa, eli rakennuttaa Nikkarilaan kuuromyökkäytöjen talouskoulun. Rouva Geitel rakennuttikin valmiiksi koulutalon, sisusti sen ja pani alulle työn siellä. Siihen aikaan hän itse asui Jyväskylässä. Monta vuotta sitten muutti rouva G. Tampereelle eikä ole käynyt Nikkarilassa sen jälkeen kuin koulukoti valmistui, eli syksyllä v. 1905. Rouva G. on vielä reipas ja tarmokas vaikka hän jo on liki 80 v. vanha.

Harvinainen vieras. Helsinkiin saapui vierailulle Ruotsinmaan k.m. matkapappi, pastori *Joel Lodin* rouvina lokakuun 8 p:nä ja viiپی siellä muutamia päiviä past. Nybergin luona. Past. Lodin kävi m. m. Helsingin k. m. yhdistyksessä ja kertoi toiminnastaan kotimaassaan tuoden terveisiä Ruotsin kuuromykillä. Past. L. on kuuromykkäin matkapappina pohjois Ruotsissa. Hän kävi Suomessa jo ennenkin v. 1913 ja matkusti monissa paikoissa tutustumassa Suomen kuuromykkäin oloihin ja kouluihin. Hän on lämminsydäminen Suomi-ystävä.

Ikävä tapaturma kohtasi pastori K. A. Nymania syysk. 22 p. Pastori matkusti Raumalta Pyhärantaan. Saapuessaan Pyhärannan kirkonkylään pillastui kyytihevonen. Pastori hypäsi kärryiltä alas. Silloin loukkaantui hänen toinen jalkansa pahasti mennessä säärestä poikki. Pastorin täytyi palata takaisin Raumalle, jossa hän sai ensin lääkärintapua. Sieltä matkusti hän kotiinsa Waasaan, jossa häntä nyt hoidetaan. Pastorin on täytynyt ottaa virkavapautta loka- ja marraskuun ajaksi.

65 vuotta täytti viime syyskuun 29 p:nä Jyväskylän k. m. koulun johtaja, rovasti E. J. K. Luoma. Päivää vietettiin juhlalla, joka alkoi koululla klo 12 päivällä. Silloin tarjottiin kahvia koulun opettajille ja oppilaille. Rouva Helena Luoma piti oppilaille puheen. Johtajan kotiin saapui paljon kukkia ja onnittelevia oppilailta, opettajatovereilta ja lukuisilta ystäviltä. Onnittelemaan oli saapunut monet ystävät, joitten puolesta hra K. Kunelius piti kauniin puheen kertoen miten Jumala oli johtanut rovasti Luoman elämää lapsuudesta ja nuoruudesta tähän päivään asti.

Pastori Tuomo Itkonen on saanut virkavapautta loka-kuun 1:stä päivästä ensi toukokuun 1:een päivään opintojen jatkamista varten.

Avikin vanhainkodin hyväksi saatiin hartaushetkessä Urjalan kuuromykillä viime syyskuun 21 p:nä yhteensä 60 mk. 85 p., mikä kiitollisuudella mainitaan. Urjalan kuuromykkäet uhraavat jokakeran jumalanpalvelustilaisuudessa varojaan vanhojen ja köyhien kuuromykkätoveriensa hyväksi. Tämä on kaunis tapa, jota toistenkin kuuromykkäin pitäisi noudattaa.

„Kuuromykkäin Joulu“

ilmestyy taas ensi joulukuksi runsassisältöisenä ja kuvitettuna. Kuuromykkäet! Tilatkaa joululehteänne ja levittäkää sitä runsaasti kuuleville! Ruvetkaa tilaustenkerääjiksi ja asiamiehiksi. „Kuuromykkäin Joulu“ maksaa tänä vuonna 5 mk. Joululehdestä saadulla voitolla voimme painattaa teille luettavaksi „Kuuromykkäin lehteä“, joka ei muutoin olisi mahdollista näin kalliina aikana. — Kaikki joululehden tilaukset on lähetettävä *ennen joulukuun alkua* osotteella:

Kuuromykkäin Joulu

Helsinki

Johanneksentie 4.

Toimitus:

J. Sundberg. E. Karilas. Hugo Nyberg.

Tilattavaksi tarjotaan Valokuvia

Kuuromykkäin kansainvälisistä urheilukilpailuista Helsingissä 9—11. 9. 1921.

- N:o 101 Laivalla Suomenlinnaan
- N:o 103 Osanottajat Suomenlinnassa
- N:o 106 Yleisö Ursinin uimahuoneella
- N:o 108 1,500 m. viestin juoksu Suomi
- N:o 109 Samoim Tanska
- N:o 110 Parhaat urheilijat A. Haapaniemi ja J. Lehtimäki
- N:o 111 5,000 m. juoksu
- N:o 113 Lopettajaisjuhla.
- N:o 114 Kilpailujen paras mies J. Ankile Norjasta
- N:o 115 4 osaa pieniä hauskoja urheilukuvia.

Koko sarjan hinta 25 mk. tai à 3 mk. kpl. + 50 p. postimaksu.

Turun ja sen ymp. k. m. kokouksen kävelyretki hautausmailla 18. 9. 1921.

- N:o 122 Carl. Oskar Malmin hauta
- N:o 123 Johtaja A. E. Nordmanin hauta
- N:o 124 Opettaja H. A. Jukolan "
- N:o 125 " Tekla Holmströmin hauta
- N:o 126 Osanottajat kävelyretkellä.

Hinta 3 mk. kpl. + 50 p. postimaksu.

Tampereen ja sen ymp. k. m. kävelyretkellä 25. 9. 1921 Waralassa. Hinta 3 mk. kappale + 50 p. postimaksu. Maksun tulee seurata tilausta tai lähetetään jälkivaatimuksella.

Tilauksia vastaanottaa *Hannes Ylén* osoite Hämeenlinna.